

Yttrande Dnr Ku2025/00871

Kulturdepartementet

Betänkandet SOU 2025:92 Kulturkanon för Sverige – Dnr Ku2025/00871

På uppdrag av Kommunstyrelsen har Kulturnämnden beslutat att lämna nedanstående yttrande för Umeå kommuns räkning avseende Betänkandet SOU 2025:92 Kulturkanon för Sverige.

Sammanfattning

Umeå kommun anser att någon stiftelse för Kulturkanon inte behöver inrättas.

Kulturkanon kan förvaltas av och i samarbete mellan alla de myndigheter, institutioner och organisationer som idag redan finns.

Umeå kommun föreslår att de medel som föreslås avsättas för att sköta stiftelsens åtaganden i stället tillför Kulturrådet som i sin tur kan fördela medel via kultursamverkansmodellen.

6.2 Kommitténs förslag om hur Sveriges kulturkanon ska förvaltas, tillgängliggöras och hållas relevant över tid

I kapitel 6.2.2 föreslår kommittén att en stiftelse ska bildas och att medel ska avskiljas från Allmänna Arvsfonden.

Kommittén bortser helt ifrån hur befintliga myndigheter, institutioner och organisationer i samarbete skulle sköta den föreslagna stiftelsens uppgifter inklusive den i kapitel 6.2.3 föreslagna digitala portalen.

Umeå kommun

Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31 a
Telefon: 090 16 10 00
Webbplats: www.umea.se

Handläggare: Leif Mårtensson

Telefon: 090 16 33 52

Mobiltelefon: 070 556 16 49

Mejladress: leif.martensson@umea.se

Orgnr: 212000-2627

Bgnr: 759-8899

I kapitel 6.2.4 redogör kommittén för hur museer, arkiv, bibliotek och andra kulturaktörer har en viktig roll för att tillgängliggöra Sveriges kulturkanon. Likaså framgår det i kapitel 6.2.6 att folkbildningen har en avgörande roll för att sprida kunskap om svensk kultur. I kapitel 6.2.8 redogör kommittén för skolväsendets ansvar för läroplaner och kurs- och ämnesplaner. Likaså redogör kommittén i kapitel 6.2.9 nödvändigheten att samhällsorientering inom vuxenutbildningen i svenska för invandrare bidrar till kunskapen om Sveriges kulturkanon.

Alla dessa exempel visar på att en separat stiftelse inte behövs. Uppdraget att tillgängliggöra Sveriges kulturkanon kan med fördel åläggas Kulturrådet som tillförs de resurser som stiftelsen skulle erhållit. Kulturrådet kan fördela resurserna till museer, kommuner, organisationer med flera genom kultursamverkansmodellen.

6.3 Interimslösningar för att tillgängliggöra Sveriges kulturkanon i avvaktan på att en stiftelse bildas

Hela detta kapitel blir onödigt om uppdraget i stället tillförs en befintlig myndighet såsom Kulturrådet.

6.3.2 Tillfälliga stimulansmedel till länmuseer och andra regionala kultur- och kulturarvsaktörer för att initiera regionala kanonprojekt

Även detta stycke visar att kommitténs förslag att bilda en stiftelse är att ”gå över ån efter vatten”. Organisation och struktur finns redan runt omkring i landet som inom sina befintliga uppdrag kan arbeta med att tillgängliggöra Sveriges kulturkanon.

7 Konsekvenser

Kommittén föreslår i stycke 7.1 att 150 miljoner ska avdelas från Allmänna Arvsfonden och tilldelas stiftelsen som ett grundkapital. Den årliga kostnaden för stiftelsens arbete beräknas till 6 miljoner kronor.

Dessa medel kan i stället tillföras Kulturrådet som kan hantera dessa medel inom sin befintliga organisation. Sannolikt kan då mer medel finnas att disponera för myndigheter, museer, organisationer, regioner och kommuner genom kultursamverkansmodellen då inga kostnader uppstår för att driva en stiftelse.

I detta yttrande har Leif Mårtensson varit föredragande. I den slutliga handläggningen har kulturdirektör Jenny Skarstedt, Bibliotekschef Helena Karlström, Kulturskolechef Beatrice Hammar och Programchef Elin Hellrönn deltagit.

Kulturnämnden har godkänt yttrandet 18 december, 2025.

Med vänlig hälsning,

Umeå kommun

Kulturförvaltningen

Jenny Skarstedt

Kulturdirektör

Leif Mårtensson

Ledningskoordinator